

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 26/1-01-13049

Chișinău

13 decembrie 2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare, proiectul de lege cu privire la acordarea dreptului Guvernului de a decide transmiterea în folosință a zăcămintelor de hidrocarburi în scop de cercetare geologică și/sau exploatare geologică entităților care asigură exercitarea monopolului statului în domeniul cercetării geologice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1005/2023.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Agenția Proprietății Publice.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (*în limba română - 1 filă și în limba rusă - 1 filă*);
2. Proiectul de lege (*în limba română - 1 filă și în limba rusă - 1 filă*);
3. Nota informativă la proiect - (5 file);
4. Avizele recepționate în procesul avizării (17 file);
5. Sinteza obiecțiilor și propunerilor (10 file);
6. Expertiza juridică a Ministerului Justiției (3 file);
7. Raportul de expertiză anticorupție (4 file).

Secretar general adjunct
al Guvernului

Roman CAZAN

Ex: Gh. Stratan
tel.022250111

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	470
"13"	12 2023
Ora	

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 1025

din 13 decembrie 2023

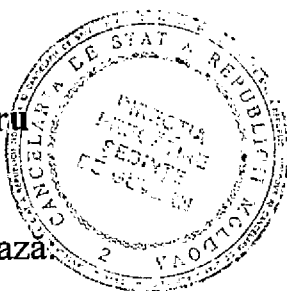
Chișinău

Pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la acordarea dreptului Guvernului de a decide transmiterea în folosință a zăcămintelor de hidrocarburi în scop de cercetare geologică și/sau exploatare geologică entității care asigură exercitarea monopolului statului în domeniul cercetării geologice

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege cu privire la acordarea dreptului Guvernului de a decide transmiterea în folosință a zăcămintelor de hidrocarburi în scop de cercetare geologică și/sau exploatare geologică entității care asigură exercitarea monopolului statului în domeniul cercetării geologice.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul mediului

Iordanca-Rodica Iordanov

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLOVA**LEGE**

cu privire la acordarea dreptului Guvernului de a decide transmiterea în folosință a zăcămintelor de hidrocarburi în scop de cercetare geologică și/sau exploatare geologică entității care asigură exercitarea monopolului statului în domeniul cercetării geologice

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul 1. – Prin derogare de la prevederile art. 16 pct. 1) lit. a) din Codul subsolului nr. 3/2009 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 75-76, art. 197), cu modificările ulterioare, Guvernul poate decide transmiterea în folosință a zăcămintelor de hidrocarburi (zăcământul de gaze naturale „Victorovca” (raionul Cantemir) și zăcământul de petrol/țiței „Văleni” (raionul Cahul)) în vederea cercetării și exploatării resurselor de țiței și gaze naturale entității care asigură exercitarea monopolului statului în domeniul cercetării geologice.

Articolul 2. – Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va asigura:

- a) modificarea actelor sale normative și a celor ale altor autorități ale administrației publice în conformitate cu prezenta lege;
- b) elaborarea actelor normative pentru implementarea prezentei legi.

Articolul 3. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea
proiectului de lege cu privire la acordare Guvernului dreptului de a decide
transmiterea în folosință a hidrocarburilor, în scop de cercetare geologică și/sau
exploatare geologică entității care asigură exercitarea monopolului statului în domeniul
cercetării geologice

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul actului normativ a fost elaborat de către Agenția Proprietății Publice.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

La 6 iulie 1995, între Guvernul Republicii Moldova și "Redeco" LTD a fost încheiat Acordul de concesiune în vederea cercetării și exploatării resurselor de țiței și gaze în Republica Moldova (în continuare – Acord de concesiune). Prin Hotărârea Guvernului nr. 1102/2007 cu privire la acceptarea cesiunii drepturilor și obligațiilor ce decurg din Acordul de concesiune în vederea cercetării și exploatării resurselor de țiței și gaze în Republica Moldova, Guvernul a acceptat cesiunea drepturilor și obligațiilor companiei "Redeco" LTD, născute din Acordul de concesiune, către Compania „Valiexchimp” SRL cu excepția drepturilor de prospecțiune și explorare a resurselor de țiței și gaze în Republica Moldova.

Potrivit punctului 1.1 din Acordul de concesiune, dreptul de exploatare a zăcământului petrolier a fost acordat pentru un termen de 20 de ani, din anul 1995 până în anul 2015, iar dreptul de exploatare a zăcămintelor de gaze naturale a fost acordat pentru 20 de ani, din anul 1996 până în anul 2016.

Odată cu încetarea dreptului de exploatare, în conformitate cu art. 50 alineatul (5), 54 și 66 din Codul subsolului, precum și în conformitate cu pct. 2.16 din Acordul de concesiune, rezervele zăcămintelor de hidrocarburi, resurselor de țiței și gaze naturale urmează a fi incluse în balanța de stat ale rezervelor de substanțe minerale utile. În același timp transmiterea drepturilor patrimoniale asupra edificiilor, instalațiilor și materialelor implicate în exploatarea zăcămintelor în baza Acordului de concesiune urmează a fi preluate și transmise în administrarea Agenției Proprietății Publice, gestiunea Întreprinderii de Stat Expediția Hidro-Geologică din Moldova "EHGeoM".

În acest aspect, a fost elaborat și promovat proiectul Hotărârii de Guvern *"Cu privire la încetarea dreptului de folosință a zăcămintelor de hidrocarburi transmis în baza Acordului de concesiune între Guvernul Republicii Moldova și Compania „Redeco” L.T.D., și constituirea Comisiei de preluare întru realizarea transmiterii unilaterale a drepturilor patrimoniale ce decurg din Acordul de concesiune"*, prin care se propune constatarea încetării dreptului de folosință a hidrocarburilor transmise în baza Acordului de concesiune între Guvernul Republicii Moldova și Compania „Redeco” L.T.D. din SUA privind cercetarea și exploatarea resurselor de țiței și gaze în Republica Moldova din 6 iulie 1995, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 621/1995, drept cesionat Companiei „Valiexchimp” S.R.L., cu excepția drepturilor de prospecțiune și explorare a resurselor de țiței și gaze în Republica Moldova, prin Hotărârea Guvernului nr. 1102/2007.

Totodată, se propune instituirea unei Comisii de preluare *pentru realizarea transmiterii unilaterale a drepturilor patrimoniale ce decurg din Acordul de concesiune*, în legătură cu încetarea dreptului de exploatare a zăcămintelor vizate.

De menționat este că, prin Hotărârea Parlamentului nr. 163/2021 a fost instituită Comisia Parlamentară de ancheta privind modul de exploatare a substanțelor minerale

utile și determinarea impactului asupra mediului, iar prin Hotărârea Parlamentului nr. 200/2022 a fost luat act de Raportul Comisiei de anchetă, astfel, Guvernul a fost însărcinat cu realizarea recomandărilor expuse în raport, inclusiv pe aspectul activității de exploatare a zăcămintelor de hidrocarburi de petrol și gaze naturale.

Consecutiv, conform raportului Comisiei de anchetă a fost constatat faptul că, zăcămintele de hidrocarburi de petrol și gaze naturale pe parcursul anilor 1995 – 2022 au fost exploatate cu o multitudine de abateri legale, astfel, prejudiciind statul și mediul înconjurător.

Totodată, a fost constatat faptul că, Acordul de concesiune în vederea cercetării și exploatării resurselor de țiței și gaze în Republica Moldova încheiat între Guvernul Republicii Moldova și Redeco LTD la 6 iulie 1995, drept cesionat ulterior către Compania „Valiexchimp” SRL, cu excepția drepturilor de prospecțiune și explorare a resurselor de țiței și gaze naturale în Republica Moldova, conține un șir de norme lacunare care a făcut posibilă eschivarea entităților economice de la plata taxelor și impozitelor.

Subsidiar, în baza constărilor, Comisia a recomandat Guvernului, preluarea resurselor naturale la balanța statului și instituirea administrării provizorii a statului pentru procesul de extragere a acestora.

Conform Hotărârii Guvernului nr. 646/2010 *cu privire la aprobarea listei substanțelor minerale utile de importanță națională, petrolul și gazul natural* – hidrocarburile fac parte din substanțele minerale utile de importanță națională, respectiv gestionarea acestor resurse este reglementată prin norme speciale. Conform art. 16 alin.(1) lit. a) din Codul subsolului a RM, temei de apariție a dreptului de folosință asupra sectoarelor de subsol este hotărârea Guvernului, adoptată, ca urmare a concursului pentru dreptul de explorare sau extragere a substanțelor minerale utile de importanță națională în bază de concesiune, conform legislației.

Astfel, ca urmare a încetării dreptului companiei „Valiexchimp” SRL de a exploata zăcămintele de hidrocarburi, este necesar de a asigura funcționalitatea optimă a infrastructurii de exploatare preluate de la fostul concesionar și evitarea procedurii de daune atât echipamentelor cât și mediului înconjurător.

De menționat este că, zăcămintele de hidrocarburi constituie un patrimoniu de importanță națională, astfel, utilizarea acestora urmează a fi efectuată în conformitate cu interesul național și în favoarea statului și societății. Însă, constatările privind modul de exploatare a hidrocarburilor din 1995-2022, au demonstrat că, interesele economice ale unor agenți economici au fost contrare interesului public, cauzând prejudicii de ordin pecuniar și de mediu.

Conform art. 6 alin.(1) din Codul subsolului al RM, proprietatea asupra subsolului, bogățiilor de orice natură ale subsolului Republicii Moldova, inclusiv substanțele minerale utile pe care le conține, precum și spațiile subterane ale acestuia fac obiectul exclusiv al proprietății publice a statului, sânt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile. Astfel, conform datelor oficiale, rezervele de substanțe minerale utile ale zăcământului de petrol „Văleni” au fost aprobate în anul 1960 de către Comisia de Stat pentru Rezerve (Proces Verbal al CSR nr.3004 din anul 1960), în volum de 907 mii tone, atribuite la categoria C1 - dintre care rezerve exploatabile în volum de 273 mii tone și rezerve atribuite la categoria C2, în volum de 1011 mii tone. Conform situației la data de 01.01.2021 (formularul 6-gr) volumul rezervelor restante de petrol ale zăcământului „Văleni” atribuite la categoria C1 constituite 621,115 mii tone, dintre care rezerve exploatabile în volum de 102,2 mii tone și rezerve de petrol, atribuite la

categoria C2 în volum de 1011 mii tone.

Cu referire la zăcămintul de gaz natural „Victorovca”, menționăm că cercetarea geologică a acestuia a fost efectuată în perioada anilor 1963-1966. Rezervele de gaz natural au fost evaluate estimativ în volum de 342,48 mil m³, nefiind aprobate, temei servind cercetarea geologică insuficientă a zăcămintului (Proces Verbal al Comisiei de Stat pentru Rezerve nr. 5083 din 10.02.1967). Conform situației la data de 01.01.2021 (formularul 6-gr), rezervele restante de gaz combustibil ale zăcămintului „Victorovca” constituite 342,041 mil m³, atribuite la categoria C1.

Conform Legii nr. 1102/1997 *cu privire la resursele naturale, precum, petrolul, gazele naturale, gazul condensat reprezintă resurse naturale nerenovabile, respectiv epuizabile.*

Pornind de la normele relevante, cert se desprinde dreptul exclusiv și imperativ al statului de a decide în ce mod urmează a fi folosite bogățiile subsolului și în special al zăcămintelor de importanță națională.

Corespunzător, în condițiile expuse a fost elaborat proiectul de lege *cu privire la acordare dreptului Guvernului de a decide transmiterea în folosință a hidrocarburilor, în scop de cercetare geologică și/sau exploatare geologică entității care asigură exercitarea monopolului statului în domeniul cercetării geologice*, prin care Parlamentul Republicii Moldova, investit cu putere decizională și legislativă, va crea un mecanism alternativ celui stipulat în Codul subsolului de a decide în corespundere cu interesul național acordarea dreptului de a exploata resursele naturale epuizabile precum sunt hidrocarburile.

Potrivit pct. 13 al Anexei nr. 2 la Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 582/1995 *cu privire la reglementarea monopolurilor*, Întreprinderea de Stat Expediția Hidro-Geologică din Moldova "EHGeoM" deține monopolul de stat la efectuarea lucrărilor în domeniul cercetării geologice, prin urmare, entitatea are capacitățile necesare pentru a asigura funcționalitatea infrastructurii destinate extragerii hidrocarburilor, totodată, având posibilitatea de a efectua cercetări suplimentare în vederea explorării rezervelor pentru a determina volumele acestora, respectiv actualizarea informației balanței de stat a rezervelor substanțelor minerale.

Opțiunea propusă prin prezentul proiect de act normativ, este una necesară, în contextul în care, evenimentele legate de exploatarea hidrocarburilor de-a lungul perioadei menționate, a demonstrat ineficiență și abuz din partea beneficiarilor care a prejudiciat statul. Opțiunea de a lansa la moment un apel de concurs pentru selectarea unui nou operator/concesionar presupune riscuri, inclusiv asociate cu experiența anterioară ce a reieșit din Acordul de concesiune, totodată, necesitatea efectuării unei cercetări suplimentare este judicioasă în vederea determinării volumelor reale extrase de concesionarul precedent și volumelor exploatabile în continuare.

Concomitent, lipsa unor operatori economici specializați în exploatarea hidrocarburilor pe intern, creează un impediment real pentru a studia potențialul economic al domeniului dat și de a simula un proces previzibil bine conceput și susținut informativ de concesionare a zăcămintelor, fapt, care indică asupra opțiunii propuse de actul normativ ca fiind opțiunea cea mai recomandată la etapa respectivă.

Alte opțiuni, ar consta în conservarea sau lichidarea zăcămintelor, fapt ce nu constituie opțiune practică, din motiv că financiar, operațiunile sunt costisitoare, respectiv vor afecta bugetul de stat. În acest caz statul ar rata în mod unilateral o posibilitate de a-și asigura un potențial venit, care să suplimenteze bugetul de stat și un mic procent de independență energetică în legătură cu exploatarea zăcămintelor.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu prevede armonizarea legislației naționale la prevederile legislației Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul actului normativ, conține norme prin care se face derogare de la prevederile art. 16 pct. 1) lit. a) a Codului subsolului astfel, această derogare va investi Guvernul Republicii Moldova dreptul de a decide, urmare a unei analize de oportunitate dacă, zăcămintele de importanță națională precum hidrocarburile trebuie atribuite în exploatare prin procedura de concurs în baza concesiunii sau prin transmiterea în folosință unei entități a statului care deține monopol în domeniu.

Proiectul nu afectează mediul economic și de antreprenoriat, întrucât, domeniul de exploatare a hidrocarburilor în țară este unul limitat, din considerentul existenței doar a zăcămintelor de gaz combustibil „Victorovca” și de petrol „Văleni”, respectiv, impactul asupra activității de întreprinzător va fi unul neînsemnat. Prin derogarea dată se va asigura procesul de transmitere temporară a drepturilor patrimoniale asupra edificiilor, instalațiilor, materialelor, bunurilor mobile/imobile (agregate, utilaje, autospeciale, construcții mobile, linii de tensiune, conducte tehnologice, rezervoare) antrenate în procesul tehnologic de exploatare a zăcămintelor în baza Acordului dat de la „Valiexchimp” S.R.L în administrarea Agenției Proprietății Publice, gestiunea Întreprinderii de Stat Expediția Hidro-Geologică din Moldova „EHGeoM” și a documentației geologice și tehnice de exploatare a zăcămintelor de hidrocarburi, pașapoartele sondelor, rapoartele săptămânale anuale privind exploatarea sondelor de la „Valiexchimp” S.R.L către Ministerul Mediului (Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale), până la organizarea și desfășurarea concursului pentru dreptul de explorare și/sau extragere a substanțelor minerale utile de importanță națională în bază de concesiune conform cadrului normativ în vigoare. Guvernul va decide în baza documentației de proiect aprobat, termenul de dare în concesiune în bază de concurs.

În același timp, în legătură cu necesitatea soluționării în regim de urgență a situației ce indică la utilizarea abuzivă a zăcămintelor de hidrocarburi de către compania „Valiexchimp” și lipsa pe piața internă a agenților economici care practică activitatea de exploatare a zăcămintelor de hidrocarburi este necesară urgentarea, se propune întrarea în vigoare a prezentului act normativ odată cu publicarea acestuia .

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli suplimentare din buget. Odată cu aprobarea proiectului și emiterea deciziei Guvernului cu privire la atribuirea în folosință a zăcămintelor de hidrocarburi pentru exploatare și explorare, entitatea economică, în conformitate cu condițiile stabilite de Guvern va desfășura activitatea economică, astfel, va asigura finanțarea activităților din venituri propriu, concomitent, suplinind bugetul de stat în modul stabilit.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Nu au fost identificate cadru normativ secundar necesar ajustării proiectului propus.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 *privind transparența în procesul decizional*, proiectul de act normativ și a notei informative au fost publicate pentru consultări publice pe pagina web oficială a Agenției Proprietății Publice www.app.gov.md la compartimentul transparență decizională și pe portalul

www.particip.gov.md. Careva propuneri din partea societății civile nu au parvenit. În temeiul indicației Cancelariei de Stat nr. 18-69-9251 din 29.08.2023, proiectul de act normativ a fost expeditat spre avizare Ministerului Finanțelor, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerului Mediului, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Energiei, Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, Consiliului Concurenței, Expertizare: Ministerul Justiției Centrul Național Anticorupție, observațiile și propunerile cărora se regăsesc în tabelul de sinteză a obiecțiilor și propunerilor anexat.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție. Potrivit expertizei anticorupție efectuate (nr. EHG23/9261 din 30.11.2023), prevederile proiectului sunt conforme interesului public general deoarece va contribui la utilizarea zăcămintelor de hidrocarburi, care reprezintă patrimoniu de importanță națională, în conformitate cu interesul național și în favoarea statului și societății.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu va fi supus expertizei de compatibilitate întrucât nu urmărește armonizarea legislației naționale la legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Constatările expertizei juridice transmise prin avizul Ministerului Justiției nr. 04/2-8078 din 11.09.2023 au fost incluse în proiectele prezentate.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu conține prevederi de reglementare a activității de întreprinzător în contextul Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235/2006, astfel decăzând necesitatea de a elabora analiza impactului de reglementare asupra proiectului dat, precum și necesitatea examinării acestuia în cadrul ședinței Grupului de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Director General
Agenția Proprietății Publice

Digitally signed by Cojuhari Roman
Date: 2023.12.07 19:58:08 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Roman COJUHARI